

Sygnatura akt VIII C 747/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2023 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa K. N.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki K. N. kwotę 36.390 zł (trzydzieści sześć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 maja 2021 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki K. N. kwotę 5.437 zł (pięć tysięcy czterysta trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa kwotę 899,48 zł (osiemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt VIII C 747/22

UZASADNIENIE

W dniu 6 września 2022 roku powód K. N., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w osobie adwokata, wytoczyła przeciwko (...) S.A. w W. powództwo o zapłatę kwoty 36.390 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 maja 2021 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik wskazał, iż w dniu 18 lutego 2021 roku doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki V. (...) stanowiący własność spółki (...) Sp. z o.o. W dacie zdarzenia przedmiotowy pojazd miał wykupioną polisę AC w pozwanym towarzystwie w wariancie 100%, czyli jego celem było utrzymanie wartości wyjściowej z dnia zawarcia umowy przez cały roczny okres ubezpieczenia. Wartość pojazdu została określona w zawartej między stronami umowie ubezpieczenia AC na kwotę 81.690 zł, jednakże toku postępowania likwidacyjnego pozwany w chwili szkody wycenił pojazd na kwotę 52.600 zł zaś wartość pozostałości na kwotę 21.500 zł i ustalił wysokość odszkodowania na kwotę 31.100 zł. Przyczyną ustalenia szkody całkowitej było wyliczenie kosztów naprawy pojazdu na 60.857,07 co przekraczało 70% przyjętej przez pozwanego wartości pojazdu. Przekraczały także one wartość przyjętą w umowie dla wariantu AUTO Wartość 100%. Poszkodowany ustalił wartość pozostałości pojazdu na kwotę 14.200 zł przy pomocy platformy sprzedażowej prowadzonej przez pozwanego, gdzie

taka była najwyższa oferta i poszkodowany sprzedał pojazd za kwotę 14.200 zł. Wobec powyższego brakująca kwota odszkodowania w niniejszej sprawie to kwota 36.390 zł.

(pozew k. 7-12)

W odpowiedzi na pozew, pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pełnomocnik wyjaśnił, że wypłacona przez pozwanego w toku likwidacji szkody kwota 31.100 zł w pełni zaspokajała roszczenie powoda., zaś dochodzenie dalszych kwot jest nie zasadne i nie znajduje oparcia w postanowieniach umowy ubezpieczenia AC. Zdaniem pozwanego wyliczenia powoda w zakresie wartości pojazdu przed szkodą są zawyżone, zaś w zakresie wartości pojazdu po szkodzie zaniżone. Pełnomocnik pozwanego zaznaczył, że na etapie zawierania umowy agent ubezpieczeniowy nie dysponuje narzędziami pozwalającymi na mu w sposób precyzyjny ustalić stan pojazdu, jego historię lub wcześniejsze uszkodzenia i w sposób nieomylny określić wartość pojazdu. Wszelkie systemy i narzędzia wspomagające wycenę pojazdów bazują na danych wprowadzanych do nich przez użytkownika. W związku z powyższym pomimo, że w zawartej umowie autocasco, w której suma ubezpieczenia została określona w kwocie 81.690 zł brutto, uznano za uzasadnione dokonanie jej korekty do wartości 52.600 zł brutto, która to kwota odpowiadała realnej wartości rynkowej pojazdu w dacie zawierania umowy ubezpieczenia dobrowolnego.

(odpowiedź na pozew k. 69-70)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 91-94, k. 197)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 lutego 2021 roku doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki V. (...) o nr rej. (...), będący własnością spółki (...) Sp. z o.o. w Ł..

(okoliczności bezsporne)

W dacie zdarzenia przedmiotowy pojazd objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu autocasco w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym na okres ubezpieczenia od 6 marca 2020 roku do dnia 5 marca 2021 roku. Umowa określała wartość pojazdu na kwotę 81.690 zł. Wariant ubezpieczenia wybrany przez właściciela obejmował pełną ochronę autocasco, od wszystkich ryzyk. Dla celów tej umowy wartość pojazdu miała nie ulegać zmianie w całym okresie ubezpieczenia (opcja (...) Wartość 100 %). Wyposażenie pojazdu określono jako standardowe zgodne z E. nr (...). Zaznaczono, że pojazd pochodzi z importu prywatnego. Wskazano, że wysokość składki ubezpieczeniowej została obliczona z uwzględnieniem danych polisowo-szkodowych. W umowie wskazano rok produkcji pojazdu-2012 oraz datę pierwszej rejestracji pojazdu- 1 stycznia 2012 roku.

Integralną część umowy stanowiły ogólne warunki ubezpieczeń komunikacyjnych (...), ustalone uchwałą Zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 24 sierpnia 2018 roku (dalej OWU).

(polisa k. 16-17)

Przedmiotowy pojazd został sprowadzony z (...), następnie został zakupiony przez firmę (...) S. A. z siedzibą w W.. Pojazd został sprzedany firmie (...) z siedzibą w Ł., która to firma w dniu 26 czerwca 2017 roku sprzedała pojazd B. K..

W dacie nabycia przedmiotowego pojazdu przez B. K. był w pełni sprawny i nie posiadał żadnych uszkodzeń. Następnie B. K. sprzedał samochód firmie (...) Sp. z o.o. w Ł..

Przed zawarciem umowy ubezpieczenia pojazd został obejrzany przez pracownika ubezpieczyciela, który sporządził dokumentację zdjęciową. Następnie ubezpieczający został poinformowany o wysokości składki i zaproponowanej wartości samochodu. W dacie zawierania umowy samochód nie miał uszkodzeń i był w pełni sprawny.

Po przedmiotowym wypadku samochód nie był jezdny i został przetransportowany do autoryzowanego (...), gdzie miała zostać dokonana naprawa w trybie bezgotówkowym.

Szkoda została zgłoszona pozwanemu, który wdrożył postępowanie likwidacyjne.

(wniosek k. 97, karta informacyjna k. 98-98v., k. 116-117, decyzja k. 99, k. 115, tytuł własności k. 101-102, faktura k. 103, k. 104, końcowa decyzja podatkowa k. 107-109, zeznania świadka B. K. 00:08:21-00:17:00 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 7 marca 2023 roku k. 91-94)

Zgodnie z definicją zawartą w § 3 pkt 93 OWU” wartość pojazdu ustalana jest na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzględnieniem jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, ilości właścicieli, wcześniejszych napraw, stanu technicznego i charakteru eksploatacji, w przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej.

Stosownie do definicji zawartej w § 3 pkt 61a OWU szkoda całkowita w AC to uszkodzenie pojazdu w takim zakresie, że koszty jego naprawy ustalone według zasad określonych w 18 ust. 2 przekraczają 70% wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania.

Jak stanowi § 7 OWU zakresem AC objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia, wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia z zastrzeżeniem wypadków określonych w § 12 OWU.

Zgodnie z definicją zawartą w § 3 pkt 59 OWU suma gwarancyjna to określona w OWU kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela na jeden wypadek ubezpieczeniowy, który zaszedł w okresie ubezpieczenia, bez względu na liczbę poszkodowanych ustalana odrębnie dla szkód na osobie i na mieniu.

Suma ubezpieczenia określona w umowie AC powinna odpowiadać wartości pojazdu brutto (§ 13 ust. 1 OWU).

Za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej umowa AC może zostać zawarta z zastosowaniem opcji (...) Wartość 100% zapewniającej zachowanie wartości pojazdu ustalonej na dzień zawarcia umowy AC, bez uwzględnienia naturalnej utraty wartości rynkowej pojazdu pod warunkiem, że do jej ustalenia ubezpieczający podał zgodne ze stanem faktycznym informacje o pojeździe, o które ubezpieczyciel pytał przy zawarciu umowy AC. W przypadku, gdy informacje te nie były zgodne ze stanem faktycznym, za wartość pojazdu uważa się wartość pojazdu właściwą na dzień zawarcia umowy AC zgodnie ze stanem faktycznym (§ 9 ust. 1 pkt 1 OWU).

W paragrafie 15 ust. 1 OWU postanowiono, że odszkodowanie nie może być wyższe niż suma ubezpieczenia.

Zgodnie z § 18 ust 1 OWU w celu ustalenia czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, wartość pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania porównuje się do kosztów naprawy pojazdu ustalonych według zasad określonych w ust. 2.

Zgodnie z § 18 ust. 2 OWU koszty naprawy pojazdu stanowiące podstawę do ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, ustala się na podstawie kalkulacji kosztów naprawy sporządzonej przez ubezpieczyciela według zasad zawartych w A., E. lub DAT, z zastosowaniem:

1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;

- 2) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez ubezpieczyciela w oparciu o średnie ceny usług autoryzowanych stacji obsługi pojazdów działających na terenie miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub osoby, o której mowa w § 3 pkt 38a;
- 3) cen części zamiennych zawartych w systemie A., E. lub DAT, ustalonych według wariantu serwisowego;
- 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach A., E. lub DAT.

Stosownie do § 18 ust. 4 OWU AC w razie powstania szkody całkowitej wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową jego pozostałości, a w przypadku zastosowania opcji (...) Wartość 100%- w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy AC pomniejszonej o wartość rynkową jego pozostałości, o ile w czasie trwania umowy AC nie nastąpiła zmiana stanu technicznego pojazdu w odniesieniu do stanu z dnia zawarcia umowy AC. Za zmianę stanu technicznego uważa się powstałe w okresie ubezpieczenia i nienaprawione uszkodzenia, nietechnologiczną naprawę lub zdekompilowanie pojazdu. Jeżeli zmiana taka nastąpiła ubezpieczyciel określa odszkodowanie w oparciu o wartość pojazdu uwzględniającą tę zmianę, ustaloną na dzień zawarcia umowy AC. Wartość rynkowa pozostałości pojazdu jest ustalana indywidualnie, w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego pojazdu lub jego części (zespołów).

(ogólne warunki ubezpieczenia k. 18-35)

Decyzją z dnia 17 marca 2021 roku pozwany poinformował poszkodowanego, że przewidywane koszty naprawy przedmiotowego pojazdu marki V. o nr rej. (...) przekraczają 70% jego wartości rynkowej. Wobec czego szkoda została zakwalifikowana jako szkoda całkowita. Pozwany przyjął wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym na kwotę 52.600 zł brutto oraz wartość pojazdu w stanie uszkodzonym na kwotę 21.500 zł brutto, wobec czego wysokość odszkodowania ustalił na kwotę 31.100 zł brutto.

(decyzja k. 40, kalkulacja k. 41-46, zeznania świadka B. K. 00:08:21-00:17:00 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 7 marca 2023 roku k. 91-94)

Ubezpieczający zwrócił się o pomoc w sprzedaży wraku pojazdu do pozwanego, jednakże pozwany odmówił udzielenia pomocy w tym zakresie. Ubezpieczający poszukał odpowiedniej platformy zajmującej się sprzedażą uszkodzonych aut w internecie na własną rękę i ostatecznie pozostałości pojazdu marki V. o nr rej. (...) zostały sprzedane za pośrednictwem portalu AUTOonline za kwotę 14.200 zł, która to oferta była ofertą najwyższą.

(oferta zakupu k. 47, faktura k. 48)

W dniu 15 maja 2021 roku powódka nabyła od (...) Sp. z o.o. w Ł.. wierzytelność przysługującą mu względem pozwanego z tytułu wystąpienia szkody komunikacyjnej z dnia 19 lutego 2021 roku.

(umowa cesji k. 49-50)

Wartość pojazdu marki V. (...) o nr rej. (...) na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia tj. na dzień 6 marca 2020 roku wynosi w systemie eksperckim E. brutto 58.400 zł.

Koszt naprawy przedmiotowego pojazdu w wyniku zdarzenia z dnia 18 lutego 2021 roku wynosi w systemie eksperckim E. 67.073,59 zł brutto przy zastosowaniu stawki (...) 170 zł netto jako obserwowanej na rynku stawki rbg dla zakładów (...).

W przedmiotowej sprawie zachodzi przypadek tzw. szkody całkowitej w rozumieniu zapisów OWU AC, gdyż koszt naprawy pojazdu przekracza 70% wartości pojazdu w stanie nieuszkodzonym.

Wartość przedmiotowego pojazdu w stanie uszkodzonym w systemie eksperckim E. 24.100 zł brutto.

Wysokość odszkodowania metodą dyferencyjną, którą wskazuje system E. z zachowaniem wszelkich zasad i kryteriów stosowanych przy rozliczeniach tego typu szkód wynosi 34.300 zł brutto.

(opinia biegłego sądowego k. 129-159)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron a także na dowodzie z zeznań świadka, które to korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z opinii biegłego sądowego G. P.. Oceniając opinię biegłego sądowego Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna, logiczna oraz w sposób wyczerpujący objaśniająca budzące wątpliwości kwestie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o umowie ubezpieczenia (art. 805 i następnym k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie szkody), przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (t.j. Dz.U. 2015, poz. 1206 ze zm.) oraz postanowienia zawartej przez (...) Sp. z o.o. w Ł. z pozwanym umowy ubezpieczenia autocasco wraz z ogólnymi warunkami ubezpieczenia.

W myśl przepisu art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie zakładu ubezpieczeń polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 2 k.c.). Zgodnie z przepisem art. 812 § 1 i 2 k.c., przed zawarciem umowy ubezpieczenia zakład ubezpieczeń obowiązany jest doręczyć ubezpieczającemu tekst ogólnych warunków ubezpieczenia, które określają m.in. sposób ustalania wysokości szkody oraz warunki wypłaty odszkodowania.

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 6 marca 2020 roku, w wyniku którego doszło do uszkodzenia samochodu marki V. o nr rej. (...), stanowiącego własność (...) Sp. z o.o. w Ł., jak również okoliczność, iż w jego dacie (...) Sp. z o.o. w Ł. posiadała ubezpieczenie autocasco w pozwanym towarzystwie. Pozwany nie kwestionował także legitymacji czynnej powódki, która nabyła wiarygodność przysługującą względem pozwanego z tytułu przedmiotowej szkody w drodze cesji.

Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę. Osłą sporu w niniejszej sprawie była wysokość dochodzonego roszczenia z tytułu odszkodowania. Nie powielając ustaleń faktycznych przypomnienia wymaga, że zawierając umowę ubezpieczenia ubezpieczający zdecydował się na wariant serwisowy, ze zniesioną amortyzacją części. Od tak wybranego zakresu ubezpieczenia została uiszczona należna składka, przy czym w świetle § 18 ust. 3 OWU nie budzi wątpliwości, że wybrany wariant ubezpieczenia z opcją (...) Wartość 100% miał wpływ na wysokość składki i determinował sposób likwidacji szkody. Powyższe łączyło się z zapłatą dodatkowej składki, wobec czego ubezpieczający w powyższym zakresie ponosił wyższy koszt, aniżeli w przypadku, gdyby decydował się przykładowo na wariant kosztorysowy, a jednocześnie oczekiwał, że w przypadku zaistnienia zdarzenia szkodowego pozwany wyliczy należne mu świadczenie według kryteriów wynikających z treści polisy. Pozwany wywodził jednak, że agent ubezpieczyciela na etapie zawierania umowy nie dysponuje narzędziami pozwalającymi mu precyzyjnie ustalić stan pojazdu i jego historię lub wcześniejsze uszkodzenia i w sposób nieomylny określić wartość pojazdu, w związku z czym pomimo zawartej umowy w której suma ubezpieczenia została określona w kwocie 811.690 zł brutto pozwany uznał za uzasadnione dokonanie jej korekty do kwoty 52.600 zł, która to kwota zdaniem pozwanego odpowiadała realnej wartości rynkowej pojazdu w dacie zawierania ubezpieczenia autocasco.

Tytułem wstępu przypomnienia wymaga, że cel umowy, jako kryterium wykładni umowy ubezpieczenia, nakazuje położenie nacisku na charakter ochronny tego stosunku prawnego. Ten aspekt tłumaczenia umowy ubezpieczenia Sąd Najwyższy zaakcentował w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 stycznia 2006 roku (V CSK 90/05, LEX), odwołał się do niego także w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 grudnia 2007r. (II CSK 375/07, LEX). W obydwu tych orzeczeniach podkreślił, że wykładnia postanowień umowy ubezpieczenia musi uwzględniać jako zasadę odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń przy jednoczesnym ograniczonym rozumieniu przesłanek odpowiedzialność tę wyłączających. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 lutego 2015 roku (II CSK 295/14, LEX), wykładnia postanowień wzorca umowy stworzonego przez ubezpieczyciela nie może prowadzić do zaostrzenia wymagań stawianych ubezpieczającemu i ograniczania obowiązków ubezpieczyciela. Taki kierunek wykładni przesądzałby o naruszeniu art. 65 § 2 k.c. w powiązaniu z celem i istotą umowy ubezpieczenia wynikającymi z art. 805 § 1 k.c. Celem umowy jest zaś niewątpliwie udzielenie ubezpieczonemu ochrony na wypadek określonego w umowie ryzyka, w zamian za zapłatę składki. Zaznaczyć należy, iż umowa ubezpieczenia pełni funkcję ochronną i z tej przyczyny miarodajny do wykładni jej postanowień jest punkt widzenia tego, kto jest chroniony.

W ocenie Sądu uzgodnienie w umowie klauzul stałej sumy ubezpieczenia oraz stałej wartości pojazdu oznacza, iż wskazana w polisie wartość samochodu jest wiążąca i jego ponowna wycena dokonana przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego nie może mieć wpływu na wysokość odszkodowania. Ustalając wartość samochodu ubezpieczającego w dacie zawierania umowy agent ubezpieczyciela nie musiał opierać się jedynie na twierdzeniach ubezpieczającego. Zdaniem Sądu, w świetle postanowień OWU oraz profesjonalnego charakteru działalności pozwanego, to na nim spoczywał ciężar weryfikacji wartości pojazdu i sumy ubezpieczenia przy zawarciu umowy. Ubezpieczyciel i jego przedstawiciel „mieli prawo, a nawet obowiązek” żądać od powoda wszelkich niezbędnych informacji. W związku z tym twierdzenia pozwanego, że agenta ubezpieczeniowego, który w jego imieniu zawierał umowę nie miał możliwości zweryfikowania, czy samochód był wcześniej uszkodzony, nie zasługują na uwzględnienie. Pozwany nie wykazał też ani nawet nie powoływał się na to, że jego agent został wówczas wprowadzony w błąd co do wartości pojazdu, a tylko w takim przypadku ubezpieczyciel mógłby uchylić się od skutków czynności prawnej na podstawie art. 84 k.c. W ocenie Sądu skoro pozwany decyduje się na zawieranie umów z klauzulą stałej wartości pojazdu, powinien szczególnie ostrożnie oceniać ubezpieczane samochody, precyzyjnie szacować ich wartość i dokładnie określać wysokość sumy ubezpieczenia. Skutków niedołożenia przezeń należytej staranności (niedbalstwa) nie można przerzucać na właściciela pojazdu i to w chwili realizowania przez niego uprawnień wynikających z ubezpieczenia. Zawarcie umowy ubezpieczenia AC z opcją stałej wartości pojazdu oznacza zatem, że ubezpieczony powinien otrzymać odszkodowanie według wartości pojazdu określonej w polisie na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.

W niniejszej sprawie decydujące jest ustalenie znaczenia uzgodnionej w Umowie i uregulowanej w OWU klauzuli (...) Wartość 100%”. W postanowieniach OWU wskazano, że za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej umowa AC może być zawarta z zastosowaniem (m.in.) „opcji (...) Wartość 100%, tj. stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia (...)” (§ 9 pkt 1 OWU). Postanowienie to przesądza zatem, że wartość pojazdu jest „stała w całym okresie ubezpieczenia”, nie wyjaśnia jednak jak ją określać i jakie ma ona znaczenie. Sposób określenia stałej wartości pojazdu wynika z definicji zawartych w § 3 pkt 93 postanowiono zaś, że „wartość pojazdu” to „wartość pojazdu ustalona przez pozwanego na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzględnieniem: jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, stanu technicznego i charakteru eksploatacji; w przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej” (...). Doniosłość tak zdefiniowanej kategorii „stałej wartości pojazdu” ujawnia się m.in. w kontekście § 18 ust. 4 OWU, który stanowi, iż „W razie powstania szkody całkowitej wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową pozostałości, a w przypadku zastosowania opcji (...) Wartość 100%- w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy AC pomniejszonej o wartość rynkową jego pozostałości, o ile w czasie trwania umowy AC nie nastąpiła zmiana stanu technicznego pojazdu w odniesieniu do stanu z dnia zawarcia umowy AC. Za zmianę stanu technicznego uważa się powstałe w okresie ubezpieczenia i nienaprawione uszkodzenia, nietechnologiczną naprawę lub zdekompletowanie pojazdu. Jeżeli zmiana taka nastąpiła ubezpieczyciel

określa odszkodowanie w oparciu o wartość pojazdu uwzględniającą te zmianę, ustaloną na dzień zawarcia umowy AC. Wartość rynkowa pozostałości pojazdu jest ustalana indywidualnie, w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego pojazdu lub jego części (zespołów). Powyższe prowadzi do wniosku, że zastrzeżenie w umowie opcji (...) „Wartość 100%” ma m.in. to znaczenie, iż wartość pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania, będąca podstawą wyliczenia odszkodowania w przypadku szkody całkowitej, odpowiada wartości ustalonej przez pozwanego w dniu zawarcia umowy AC, ponieważ wartość ta jest stała w całym okresie ubezpieczenia, a więc w dniu ustalenia odszkodowania wynosi tyle samo, co w dniu zawarcia umowy. W polisie potwierdzającej zawarcie umowy wskazano wartość pojazdu 81.690 zł brutto wraz z zaznaczoną opcją (...) „Wartość 100%”. W świetle przytoczonych postanowień OWU należy stwierdzić, że zastrzeżenie w Umowie opcji (...) „Wartość 100%” jest równoznaczne z wprowadzeniem dopuszczonego w art. 824¹ § 1 k.c. wyjątku od reguły, iż suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela nie może być wyższa od poniesionej szkody. Nawet gdyby przyjąć, że miarodajna jest rzeczywista wartość rynkowa pojazdu w dniu zawarcia umowy (a nie ustalona w umowie), nadanie jej stałego charakteru oznacza, iż późniejszy spadek wartości pojazdu wskutek jego starzenia się, eksploatacji i zmiany tendencji rynkowych nie wywrze wpływu na wysokość należnej poszkodowanemu sumy pieniężnej, która w takim przypadku może być wyższa od poniesionej szkody. Istotne w sprawie postanowienia OWU skłaniają jednak do wniosku, że wyjątek związany z zawarciem Umowy jest dalej idący. Wynika z nich bowiem, że podstawą ustalenia odszkodowania w przypadku szkody całkowitej nie jest ustalona przez pozwanego zwykła, rynkowa wartość pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania, lecz wartość pojazdu ustalona przez pozwanego w dniu zawarcia umowy AC, której podstawą mają być notowania rynkowe albo indywidualna wycena. Przytoczone postanowienia OWU nie stwarzają jednoznacznej podstawy dla dokonanego in casu przez ubezpieczyciela ponownego przeliczenia przyjętej w umowie stałej wartości pojazdu.

Z postanowień OWU jednoznacznie wynika, że wartość pojazdu ustala pozwany i to na nim spoczywa obowiązek jej określenia zgodnie z zasadami tam określonymi, przy dołożeniu staranności właściwej profesjonalistom (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2014 r., III CSK 302/13, Biul. SN 2014, Nr 12 oraz z dnia 15 maja 2015 r., V CSK 470/14, nie publ.). Negatywnych skutków niestarannej czy powierzchownej oceny i zawyżenia stałej wartości pojazdu nie może przerzucać na ubezpieczonego. Zresztą zagrożenie dla interesów Ubezpieczyciela związane z zawyżaniem stałej wysokości pojazdu nie może być wyolbrzymiane, zważywszy, że w razie zawyżenia wartości pojazdu (i tym samym sumy ubezpieczenia), ubezpieczyciel pobiera odpowiednio wyższą składkę. Jak wiadomo, to właśnie z tego powodu ubezpieczyciele co do zasady nie są zainteresowani unikaniem przypadków nadubezpieczenia, pobierają zawyżone składki, nie ponosząc zarazem żadnego ryzyka, gdyż w przypadkach zaktualizowania ich odpowiedzialności - z natury rzeczy stanowiących i tak jedynie ułamek ogólnej liczby zawieranych umów - przyjmują za podstawę ustalenia odszkodowania rzeczywistą wartość rynkową pojazdu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności żadna przez powódkę kwota 36.390 zł była zasadna, jako stanowiąca różnicę pomiędzy wartością pojazdu przed szkodą (81690 zł) a wartością pozostałości (14.200 zł) oraz wypłaconym odszkodowaniem (31.100 zł).

Wobec powyższego Sąd z mocy ww. przepisów w pkt I wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 36.390 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 maja 2021 roku do dnia zapłaty.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Natomiast zgodnie z treścią art. 817 § 1 i § 2 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, gdyby jednak wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił poszkodowanemu

część odszkodowania w dniu 13 maja 2021 roku, należy więc przyjąć, że w tej dacie dysponował wszelkimi danymi pozwalającymi ustalić wysokość odszkodowania w prawidłowej wysokości.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. Strona powodowa wygrała proces w całości, w konsekwencji uznać należy, że powódce należy się od pozwanego zwrot kosztów procesu w pełnej wysokości. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.820 zł, koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego w kwocie 3.600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.437 zł tytułem kosztów procesu.

Zgodnie z przepisem art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c., Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 899,48 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, na które złożyło się wynagrodzenie biegłego sądowego.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.